

SK

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 02

[43]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M.Ed. (III SEMESTER) EXAMINATION

2017

Thursday, 2nd November

02.00pm to 05.00pm

PE03CMD201 Advanced Research Methodology in Education

Maximum Marks: 70

Instruction: Answer the questions to the point.

Q.1 Answer any Five of the following questions. 15

1. Specify the concept of internal review of the references in the historical research method.
2. Explain '2 X 2 factorial design's' concept with illustration.
3. Describe any five points of qualitative and quantitative differences.
4. Describe characteristics of ethnographic research.
5. What are some things to keep in mind for create of a good questionnaire?
6. Describe types of rating scales.

Q.2 Describe the steps of the construction of standardized test with example. 10

OR

Q.2 Explain one of the method in detail for construct a attitude scale. 10

Q.3 Write short-note (Any two) 10

1. Factors affecting external validity of experimental research.
2. Describe the method of types of observation.
3. Phenomenology method.

Q.4 Answer any Five of the following questions. 15

1. What is the difference between statistics and parameter?
2. What are the conditions for conducting a t-test?
3. What is a correlation? Explain concept of positive, negative and zero correlation with example.
4. Using Spearman's rank method, calculate and interpret the correlation based on the following data of variable X and Y.

X	14	22	29	31	38	43	57	66	71
Y	11	27	28	35	35	46	52	63	73

5. In which position is the use of point bi-serial correlation correct? Explain with examples.
6. What do you include in the report related to the review of related literature?

Q.5 Explain types of scales of measurement with examples. 10

OR

Q.5 Describe the writing of main body of the research report. 10

Q.6 Write short-note (Any two) 10

1. α -error and β -error.
2. Chi square test.
3. Components of the first chapter of the research report.

ગુજરાતી તરજૂમો

પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો 15

૧. ઐતિહાસિક સંશોધન પદ્ધતિમાં સંદર્ભોની આંતરિક સમીક્ષાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
૨. '2 X 2 આવયવિક યોજના' ની સંકલ્પના ઉદાહરણસહ સમજાવો.
૩. ગુણાત્મક સંશોધન અને સંખ્યાત્મક સંશોધનના તફાવતના કોઈપણ પાંચ મુદ્દાઓ વર્ણવો
૪. એથનોગ્રાફિક સંશોધનના લક્ષણો વર્ણવો.
૫. સારી પ્રશ્નાવલીની રચના માટે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો?
૬. ક્રમમાપદંડના પ્રકારો વર્ણવો.

પ્રશ્ન-૨ પ્રમાણિત કસોટીની રચનાનાં સોપાનો ઉદાહરણસહ વર્ણવો. 10

અથવા

પ્રશ્ન-૨ વલણ માપદંડ રચવાની કોઈ એક રીત સવિસ્તાર સમજાવો. 10

પ્રશ્ન-૩ ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈપણ બે) 10

૧. પ્રાયોગિક સંશોધનની બાહ્ય યથાર્થતા પર અસર કરતા પરિબલો
૨. અવલોકનના પ્રકારોની બે રીતો વર્ણવો.
૩. ઘટનાશાસ્ત્રીય પદ્ધતિ

પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો 15

૧. પ્રાચલ અને સાંખ્યિકી વચ્ચે શો તફાવત છે?
૨. ટી-કસોટી હાથ ધરવા માટેની શરતો કઈ છે?
૩. સહસંબંધ એટલે શું? ધન, ઋણ અને શૂન્ય સહસંબંધની સંકલ્પના ઉદાહરણસહ સમજાવો.
૪. સ્પિયરમેનની ક્રમાંક તફાવતની રીતની મદદથી ચલ X અને Y ની નીચેની માહિતીને આધારે સહસંબંધાંકની ગણતરી કરી અર્થઘટન કરો.

X	14	22	29	31	38	43	57	66	71
Y	11	27	28	35	35	46	52	63	73

૫. કઈ સ્થિતિમાં બિંદુ દ્વિશ્રેણિક સહસંબંધાંકનો ઉપયોગ યોગ્ય છે? ઉદાહરણસહ સમજાવો.

૬. સંબંધિત સાહિત્યની સમીક્ષાના અહેવાલમાં કઈ બાબતોનો સમાવેશ કરશો?

પ્રશ્ન-૫ માપનની કક્ષાઓના પ્રકારો ઉદાહરણસહ સમજાવો. 10

અથવા

પ્રશ્ન-૫ સંશોધન અહેવાલના મુખ્ય વિભાગનું લેખન સમજાવો. 10

પ્રશ્ન-૬ ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈપણ બે) 10

૧. આલ્ફા-ભૂલ અને બીટા-ભૂલ
૨. કાઈવર્ગ કસોટી
૩. સંશોધન અહેવાલના પ્રથમ પ્રકરણના ઘટકો

SEAT No. _____

No. of Pages: 03

[38]

Sardar Patel University
M.Ed 2017-18
Third Semester

CODE: PE03CMD202: PRE –SERVICE TEACHER EDUCATION-II

Date: 6/11/2017

Marks:70

Day: Monday

Time: 2:00 to 5:00 Pm

Instructions:

- All questions are Compulsory.
- There are six questions in all.
- Numbers to the right indicate marks.

Q-1. Answer any five of the following questions. (15)

1. Discuss concept of pre-service teacher education.
2. Explain knowledge based approach of teacher education.
3. State merits and limitations of distance education.
4. Discuss the characteristics of Andragogy.
5. Why time table is important in teacher education? Explain.
6. Discuss the need of ICT in teacher education programme.

Q-2. Discuss pre-service teacher education with reference to following points. (10)

- Nature
- Objectives
- Scope

OR

Q-2. Discuss collaborative learning with reference to following points. (10)

- Concept
- Need
- Merits & Demerits

Q-3. Write Short Note (Any Two) (10)

1. Components of pre-service teacher education
2. Participatory approach
3. Principles of Andragogy.

Q-4. Answer any five of the following questions. (15)

1. Discuss the importance of Internship.
2. Why school based experience is important for a teacher trainees? Explain.
3. State the importance of organizing scholastic & co-scholastic activities in school during Internship.
4. Write summary of one research on effectiveness of teacher education programme.
5. Discuss the issues of research in teacher education with reference to laboratory verses field research.
6. What are the issues of curriculum renewal in pre-service teacher education.

Q-5. Discuss lesson plan with reference to following points. (10)

- Need
- Ideal format of lesson plan
- Criteria for evaluation of lesson plan.

OR

Q-5. Discuss issues of teacher education with reference to following points. (10)

- Issue of duration
- Commercialization
- Poor quality in teacher education

Q-6. Write Short Note (Any Two)

(10)

1. Simulated and Actual Classroom teaching – Its Strength & Limitations.
2. Characteristics of an effective teacher education programme.
3. Scope and limitations of classroom observation.

ગુજરાતી તરજૂમો:

પ્ર-૧. નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોનો ઉત્તર આપો.

૧. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની સંકલ્પના ચર્ચો.
૨. શિક્ષક પ્રશિક્ષણનો જ્ઞાનલક્ષી અભિગમ સમજાવો.
૩. દૂરવર્તી શિક્ષણના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.
૪. પુખ્ત અધ્યાપન શાસ્ત્રના લક્ષણો ચર્ચો.
૫. શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં સમયપત્રક શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે? સમજાવો.
૬. શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમમાં ICT ની જરૂરિયાત ચર્ચો.

(૧૫)

પ્ર-૨. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે ચર્ચા કરો.

- સ્વરૂપ
- હેતુઓ
- વ્યાપ (ક્ષેત્રો)

(૧૦)

અથવા

પ્ર-૨. સહકારી અધ્યાયનની નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે ચર્ચા કરો.

- સંકલ્પના
- જરૂરિયાત
- લાભ-ઝેરલાભ

(૧૦)

પ્ર-૩. ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે બે)

- પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણના ઘટકો
- સહભાગી અભિગમ
- પુખ્ત અધ્યાપન શાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો

(૧૦)

પ્ર-૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

૧. ઇન્ટર્નશિપનું મહત્વ ચર્ચો
૨. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ માટે શાળા આધારિત અનુભવ શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે? સમજાવો.
૩. ઇન્ટર્નશિપ દરમિયાન શાળામાં અભ્યાસિક અને સહ-અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓના આયોજનનું મહત્વ જણાવો.
૪. શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમની અસરકારકતા ઉપરના એક સંશોધનનો સારાંશ લખો.
૫. પ્રયોગશાળા સંશોધન વિરુદ્ધ ક્ષેત્ર સંશોધનના સંદર્ભે શિક્ષક પ્રશિક્ષણના સંશોધનની સમસ્યાઓ ચર્ચો.
૬. પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણના અભ્યાસક્રમ નવીનીકરણની સમસ્યાઓ કઈ છે?

(૧૫)

પ્ર-૫ પાઠ આયોજનની નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે ચર્ચા કરો.

(૧૦)

- જરૂરીયાત
- પાઠ આયોજનનું આદર્શ માળખું
- પાઠ આયોજનના મૂલ્યાંકનના માપદંડો

અથવા

પ્ર-૫. શિક્ષક પ્રશિક્ષણની સમસ્યાઓની નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે ચર્ચા કરો.

(૧૦)

- સમયગાળાની સમસ્યાઓ
- વ્યાપારીકરણ
- શિક્ષક પ્રશિક્ષણની નબળી ગુણવત્તા

પ્ર-૬. ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે બે)

(૧૦)

૧. અનુરૂપણ પાઠ અને વાસ્તવિક વર્ગખંડ અધ્યાપન- તેના પ્રબળ પાસાઓ અને મર્યાદાઓ
૨. અસરકારક શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમના લક્ષણો
૩. વર્ગખંડ અવલોકનના ક્ષેત્રો અને મર્યાદાઓ

— X —

1. The first part of the document is a list of the names of the members of the committee who have been appointed to study the problem of the shortage of housing in the city of New York.

2. The second part of the document is a list of the names of the members of the committee who have been appointed to study the problem of the shortage of housing in the city of New York.

[113]

NO. _____
SARDAR PATEL UNIVERSITY

NO. OF PAGES: 2 SC

MASTER OF EDUCATION
THIRD SEMESTER EXTERNAL EXAMINATION NOVEMBER-2017
PE03EMD203
CONTEMPORARY SECONDARY TEACHER EDUCATION IN INDIA-I

Date: 08-11-2017

Marks: 70

Day: Wednesday

Time: 02.00 p.m. to 05.00 p.m. (3 Hours)

- Q-1 Answer any five (Approximately 80 words) 15
- (1) Which type of challenges in teaching at secondary level ?
 - (2) State the effect of globalization on education ?
 - (3) Explain in details "SarvaShikshaAbhiyan (SSA)"
 - (4) What is the objective of B.Ed. Training.
 - (5) Why we do M.Ed. ?
 - (6) What is Universalization in Primary Education.
- Q-2 Current structure of B.Ed. and It's Limitation. 10
- OR
- Q-2 Privatization in Education. 10
- Q-3 Write short-note any Two (Approximately 150 words) 10
- (1) Role of S.T.E. In secondary education.
 - (2) Compulsory Training in Education.
 - (3) What is New in B.Ed. Two Year Course.
- Q-4 Answer any five (Approximately 80 words) 15
- (1) What is the role of State Government in Education Reform.
 - (2) Globalization is a challenging for Training Institute. Explain.
 - (3) What is the Relation Between Teacher and Training.
 - (4) What is the Effect of Physical Facility in Training Institute.
 - (5) Qualification of teacher can give effect on classroom teaching ?How ?
 - (6) Relation between school and training college.
- Q-5 Technology : The key of Educational Reform. 10
- OR
- Q-5 Role of Teacher in classroom. 10
- Q-6 Write short-note any two. (Approximately 150 words) 10
- (1) Factors effecting on Quality of Teacher Education.
 - (2) Current Trends of Research in Teacher Education.
 - (3) Teacher's own role for Professional Development.

(1)

(P.T.O)

ગુજરાતી તરજૂમો

- પ્રશ્ન : ૧ કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (આશરે ૮૦ શબ્દોમાં) ૧૫
- (૧) માધ્યમિક કક્ષાએ અધ્યાપનમાં કયા પડકારો છે ?
 - (૨) શિક્ષણ પર વૈચ્છિકરણની અસરો જણાવો.
 - (૩) સર્વશિક્ષા અભિયાનને વિગતે સમજાવો.
 - (૪) બી.એડ.ની તાલીમના હેતુઓ જણાવો.
 - (૫) એમ.એડ. શા માટે કરવું જોઈએ ?
 - (૬) પ્રાથમિક શિક્ષણમાં સાર્વત્રિકરણ એટલે શું ?
- પ્રશ્ન : ૨ બી.એડ.નું વર્તમાન માળખું અને તેની મર્યાદાઓ. ૧૦
- અથવા
- પ્રશ્ન : ૨ શિક્ષણમાં ખાનગીકરણ. ૧૦
- પ્રશ્ન : ૩ કોઈ બે વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં) ૧૦
- (૧) એસ.ટી.ઈ.ની માધ્યમિક શિક્ષણમાં ભૂમિકા.
 - (૨) શિક્ષણમાં નોકરી દરમિયાન ફરજિયાત તાલીમ.
 - (૩) દ્વિવર્ષીય શિક્ષક-પ્રશિક્ષણમાં નાવિન્ય.
- પ્રશ્ન : ૪ કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (આશરે ૮૦ શબ્દોમાં) ૧૫
- (૧) શિક્ષણ સુધારણામાં રાજ્ય સરકારની ભૂમિકા શી છે ?
 - (૨) વૈચ્છિકરણ તાલીમી સંસ્થાઓ માટે એક પડકાર છે આ વિધાન સમજાવો.
 - (૩) તાલીમ અને આધુનિક શિક્ષકનો સંબંધ શો છે ?
 - (૪) ભૌતિક સુવિધાઓની તાલીમી સંસ્થાઓની ગુણવત્તા પર શી અસર જોવા મળે છે ?
 - (૫) અધ્યાપકોની લાયકાત વર્ગખંડ શિક્ષણ પર અસર આપી શકે ? કેવી રીતે ?
 - (૬) શાળા તથા તાલીમી સંસ્થાઓનો સંબંધ.
- પ્રશ્ન : ૫ ટેકનોલોજી : શિક્ષણ સુધારણાની ચાવી. ૧૦
- અથવા
- પ્રશ્ન : ૫ વર્ગ શિક્ષણમાં અધ્યાપકની ભૂમિકા. ૧૦
- પ્રશ્ન : ૬ કોઈ બે વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં) ૧૦
- (૧) શિક્ષણ-પ્રશિક્ષણની ગુણવત્તા પર અસર કરતા પરિબળો.
 - (૨) શિક્ષક-પ્રશિક્ષણમાં સંશોધનાવર્તમાન પ્રવાહો.
 - (૩) વ્યાવસાયિક વિકાસમાં શિક્ષકની પોતાની ભૂમિકા.

[112]
(૧૭)

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.Ed. Examination, 3rd Semester
Secondary Education in India and Policy Perspective
Paper Code:PE03EMD204

Date: 10/11/2017, Friday

Time: 02:00pm to 5:00PM
Total Marks: 70

સુચના:

આપેલા બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

જમણી બાજુ આપેલા આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન ૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૧૫

૧. ભારતના રાષ્ટ્રીય માધ્યમિક કક્ષાના અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરાયેલ વિષયવસ્તુ સંબંધિત મુદ્દાઓ જણાવો.
૨. ડૉ. આદિશેશિયા કમિટીએ માધ્યમિક શિક્ષણ સંદર્ભે કઈ કઈ ભલામણો કરી હતી?
૩. પંચવર્ષિય યોજનાના શિક્ષણના પરિપ્રેક્ષ્યમાં વિવિધ પાસાની સમજૂતી આપો.
૪. કેન્દ્રિય માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના કાર્યો જણાવો.
૫. ભારતના માધ્યમિક શિક્ષણની કોઈપણ બે સમસ્યાઓની સમજૂતી આપો.
૬. ભારતમાં બ્રિટીશ શાસન દરમિયાન માધ્યમિક શિક્ષણ અંગે મુદ્દાસર નોંધ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન ૨ ઈશ્વરભાઈ કમિટી રચવાની જરૂરીયાત જણાવી આ કમિટીએ કરેલી ભલામણોની ચર્ચા કરો.

૧૦

અથવા

પ્રશ્ન ૨ ભારતના પ્રવર્તમાન માધ્યમિક-ઉચ્ચ માધ્યમિક શિક્ષણની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખી કરો.

૧૦

- શિક્ષણની ગુણવત્તા

- વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્ન ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો.

૧૦

૧. માધ્યમિક શિક્ષણની સમસ્યાઓ અને વિવાદ મુદ્દાઓ
૨. માધ્યમિક શિક્ષણનું મહત્વ
૩. માધ્યમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે પરિવર્તનો

પ્રશ્ન ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૧૫

૧. ૧૦ + ૨ તરેહના હેતુઓ કયા કયા છે?
૨. માધ્યમિક શિક્ષણના વ્યાવસાયિકરણનું મહત્વ જણાવો.
૩. માધ્યમિક શિક્ષણ અભિયાનના હેતુઓ જણાવો.
૪. શિક્ષણની પ્રણાલિના ભાગ તરીકે ભારતમાં માધ્યમિક શિક્ષણ આપનારી સંસ્થાઓ કઈ કઈ છે?
૫. 'પ્રાથમિક શિક્ષણ માધ્યમિક શિક્ષણની પૃષ્ઠભૂમિ તરીકે કાર્ય કરે છે' વિધાનની ચર્ચા કરો.
૬. ભારતના માધ્યમિક શિક્ષણની ખામીઓ જણાવો.

પ્રશ્ન ૫ તમારા અભ્યાસના આધારે સ્વતંત્રતા પહેલા ભારતના માધ્યમિક શિક્ષણ અંગે તમારા અવલોકનો નોંધો.

૧૦

અથવા

પ્રશ્ન ૫ ભારતના માધ્યમિક શિક્ષણની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી કરો.

૧૦

- અભ્યાસક્રમ

- અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયા

- મૂલ્યાંકન

પ્રશ્ન ૬ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો.

૧૦

૧. માધ્યમિક શિક્ષણ માટેની કોઠારીપંચની ભલામણો
૨. માધ્યમિક શિક્ષણનું રાષ્ટ્રીયકરણ
૩. માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના કાર્યો

+++++

(2)

[112]

Eng

Roll No. _____

No. of _____

2

SARDAR PATEL UNIVERSITYM.Ed. Examination, 3rd Semester

Secondary Education in India and Policy Perspective

Paper Code:PE03EMD204

Date: 10/11/2017, Friday

Time: 02:00pm to 5:00PM

Total Marks: 70

Instructions:

All the six questions are compulsory.

The figures in the brackets to the extreme right indicate marks.

Q-1 Answer any five of the following questions. (15)

1. Mention major points of contents included in National Secondary Education curriculum in India.
2. What were the recommendations of Dr. Adisheshaiyah committee for secondary education?
3. Explain the main aspects of five year plans in perspectives of education.
4. What are the functions of central board of secondary education?
5. Explain any two problems of secondary education in India.
6. Prepaid a pointed note on secondary education during British rule in India.

Q-2 Giving the necessity to construct Ishwarbhai Committee and discuss the recommendations by this committee. (10)

OR

Q-2 Discuss the present position of secondary-higher secondary education in India keeping following points in mind. (10)

- Quality of education
- Vocational curriculum

Q-3 Write Short notes on any Two of the following. (10)

1. Problems and Issues of Secondary Education
2. Importance of Secondary Education
3. Changes at Secondary Education

Q-4 Answer any five of the following questions. (15)

1. What are the objectives of 10+2 pattern?
2. What is the importance of vocationalization of Secondary Education?
3. What are the objectives of Madhyamik Shiksha Abhiyan?
4. What are the agencies that provided Secondary Education as a system of education in India.
5. 'Primary education provides background to Secondary Education'-Discuss the statement.
6. What are the drawbacks of Secondary Education in India ?

Q-5 Record observations based on your study about Secondary Education in India before Independence. (10)

OR

Q-5 Discuss Secondary Education in India focusing following points. (10)

- Curriculum
- Teaching-Learning Process
- Evaluation

Q-6 Write Short notes on any Two of the following. (10)

1. Recommendations of Kothari Commission for Secondary Education
2. Nationalization of Secondary Education
3. Functions of Higher Secondary Education Board

(PTO)